

[Alvilda Larsen.]

at henvise til det. Såfremt det vinder tilslutning og bliver gennemført, vil det nemlig i den nuværende situation — og også i fremtiden — vise sig, at det, der foreslås deri, er det eneste, der er at gøre, hvis man virkelig tilstræber en nedsættelse af bygge-riets omkostninger.

Vi har i vort lovforslag henvist til, at boligproduktionen i 1949 ikke ville formindske bolignøden, selvom der var og er materialer og arbejdskraft til rådighed, og at netop omkostningerne ved boligproduktionen ville begrænse produktionen. Vi har derfor foreslået, at huslejen skulle nedbringes. For det første ved en statsfinansiering til bunds, for det andet ved at staten under selve byggeperioden ydede forskudslån til erstatning af de dyre byggelån. Udskiftning af kreditforenings- og hypotekforeningslån til statslån til den i forslaget fastsatte ydelse vil formindske den årlige rentebyrde og medføre tilsvarende mulighed for en huslejenedsættelse, der for det sociale etagebyggeri vedkommende vil andrage 15—20 pct. af den årlige husleje. Desuden vil der ved en enhedsprioritering spares beløb til gebyrer, administration, indskud med videre, som for den årlige husleje vil svare til en nedsættelse på 20—25 kr. For det tredje indeholdt vort lovforslag en bestemmelse om bortfald af kommunegarantien. Dette foreslog vi, fordi det i en række af tilfælde allerede har vist sig — og det er jo også erkendt fra anden side her i dag —, at kommunerne har vægret sig ved at overtage garantien for statslån. Dette har i mangfoldige tilfælde medført, at planlagt byggeri er blevet opgivet. Dertil kommer, at vi finder det urimeligt også at pålægge kommunerne den finansielle risiko for generelt prisfald — hvis der eventuelt kunne blive tale om det —, men i det hele taget vil det være meningsløst at pålægge kommunerne garanti for noget, som de ingen indflydelse har på.

Ved at lade staten overtage finansieringen af byggelån vil der spares et beløb, som muliggør en huslejenedsættelse på ca. 25 kr. om året. Det viste sig for nogen tid siden, at privatbankerne standsede byggelåne, og her krævede de sociale selskaber lovens § 8 bragt i anvendelse, hvorefter ministeren kan yde forskudslån under selve byggeriet til en rente, der svarer til nationalbankens diskonto, men dette skete ikke. Sagen blev ordnet således, at Nationalbanken diskonterede privatbankernes byggelån til 4 pct., medens disse havde forlangt 6—7 pct. Ved at bortskære de sidste 2½

pct. vil der, hvis man regner med en samlet byggeomkostning på 25 000 kr. pr. lejlighed, altså kunne indvindes et beløb, svarende til en huslejenedsættelse på 25 kr.

Den samlede virkning af de foreslåede foranstaltninger i vort lovforslag kan for det sociale etagebyggeris vedkommende anslås til følgende besparelser i den årlige husleje: statsfinansiering til bunds ca. 275 kr., besparelse i gebyrer 20 kr., forskudslån en besparelse på ca. 25 kr., altså ialt 320 kr. Anslår man byggesummen for en lejlighed til 25 000 kr. og den årlige leje efter de nu-gældende regler til ca. 1500 kr., bliver besparelsen på den årlige husleje i det sociale etagebyggeri over 20 pct.

Jeg har villet redegøre for dette vort lovforslag, fordi jeg synes, det hører hjemme under denne forhandling, og jeg vil gerne anmode den højtærede minister for byggeri og boligvæsen om at udtale sig om de tanker, der ligger til grund for vort forslag. Vel kan man foreslå de her foreliggende lempelser om en forhøjet lånegrænse, om en del af kommunegarantiens bortfald, om yderligere støtte til børnerige familier o.s.v., men det er jo altsammen lettelser, som i virkeligheden ikke batter noget, når det drejer sig om at forsøge en virkelig fastholdelse af lejeniveauet, thi da er det helt andre ting, der skal til. I virkeligheden forholder det sig således, at hele regeringens økonomiske politik medfører stigning i byggeriets pris i stedet for det modsatte. Renten er steget med ½ pct. i den tid, vi har haft en socialdemokratisk regering. Byggeomkostningerne er i perioden fra 1947 og til nu, hvor vi har haft en socialdemokratisk regering, jo ikke blevet mindre — tværtimod. Og selve spørgsmålet om at skaffe tilstrækkeligt med boliger er heller ikke på nogen måde blevet løst. Jeg vil give den højtærede minister for byggeri og boligvæsen ret i, at der er et større antal boliger under opførelse, men det fremgår af regeringens eget nationalbudget, at selve omfanget af boligbyggeriet ikke er steget fra 1948 til 1949, men er faldet. Derfor mener jeg, at skal man have løst disse problemer, kan man slet ikke nøjes med de ændringer, som er til debat her i dag. Jeg er ikke vant til at få svar på det, jeg spørger den højtærede minister for byggeri og boligvæsen om, men jeg vil alligevel tillade mig at spørge igen i dag i håb om, at jeg på et eller andet tidspunkt vil få et svar på de spørgsmål, jeg stiller ministeren. Jeg vil som sagt gerne efterlyse den højtærede ministers mening om de tanker angående statsfinansiering o. s. v., jeg har fremsat her i dag.